

Hoe *clair* en *sévère* is het arrest *Cilfit*?

dr. mr. Jasper Krommendijk
25 november 2019

Arrest Cilfit

Twee uitzonderingen op de verwijzingsplicht van de hoogste rechters (art. 267(3) VwEU):

- *acte éclairé*: ‘al een vaste rechtspraak van het Hof bestaat over het punt’ (punten 13-14)
- *acte clair*: ‘de juiste toepassing van het gemeenschapsrecht [is] zo evident [...], dat redelijkerwijze geen twijfel kan bestaan omtrent de wijze waarop de gestelde vraag moet worden opgelost.’ (punt 16)
 - Aanknopingspunten (punten 16-20)

Het HvJ sinds het arrest *Cilfit*

- *Commissie/ Frankrijk (C-416/17)*: eerste keer schending art. 267 VWEU in inbreukprocedure
- *X. en Van Dijk (C-72/14 en C-197/14)*: soepeler? ‘uitsluitende oordeel’ nationale rechter
- *Ferreira da Silva (C-160/14)*: strenger dan *Cilfit*?
 - ‘uiteenlopende beslissingen’ lagere rechterlijke instanties
 - ‘herhaaldelijk moeilijkheden ... in de verschillende lidstaten’

Stelling 1: Het HvJ zou het arrest *Cilfit* moeten versoepelen.

De belastingkamer en het arrest *Cilfit*: te loyaal?

	Uitspraak HvJ met A-G Conclusie	
	n	%
Rechtbanken	15	60%
Gerechtshoven	9	45%
ABRvS	16	94%
CRvB	11	91%
CBb	9	89%
Belastingkamer HR	35	66%
Civiele kamer HR	11	82%
Strafkamer HR	1	100%

De belastingkamer en het arrest *Cilfit*: te loyaal?

- Natuurlijke loyaliteit
- In de praktijk *Cilfit*-test zorgvuldig toegepast
- HR is voorzichtiger dan A-G
- Ook *clair*-gevallen verwezen in douanecontext: HvJ als transnationale arbiter

De Afdeling van de RvS: pragmatischer

- ‘voldoende- dat wil zeggen: niet volledig, maar in aanzienlijke mate – clair of éclairé is’
- Zelf knoop doorhakken:
 - Zie bijv. ECLI:NL:RVS:2019:2486 (‘verlopen van een visum’) en ECLI:NL:RVS:2016:890-891 (toetsingsintensiteit)
 - ECLI:NL:HR:2018:862 (kolenbelasting)

Stelling 2: De Belastingkamer moet het arrest *Cilfit* pragmatischer toepassen en vaker zelf een knoop doorhakken.

Stellingen

1. Het HvJ zou het arrest *Cilfit* moeten versoepelen.
2. De Belastingkamer moet het arrest *Cilfit* pragmatischer toepassen en vaker zelf een knoop doorhakken.